

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բ. Դուռն Երուսաղեմաց Ս. Պատրիարք
Հօր կողմանէ եկած վերջին հեռագրե-
րէն իմանալով, թէ Բեթղէմի խնդիրն
ըստ կայսերական հրովարտական կար-
գադրուած, և մեր իրաւունքը պաշտպան-
ուած չէ, և թէ՛ յայնք դարձեալ կռիւ
հաներ են մեր դէմ և տեղական կառա-
վարութիւնը օրինաւորութեամբ չէ վար-
ուած, — հինգ շաբթի օրը վերջնական կեր-
պիս հեռագիր ուղղեց առ կառավարին
Երուսաղեմաց, որ կայսերական հրովար-
տական համաձայն վարուի, և յայնքը
արգիւն բռնարարութենէ, ապա թէ ոչ
ինքը (կառավարին) պատասխանատու
պիտի մնայ:

Խաւմը մը վանեցիք երէկ խաւմ ժո-
ղովոյ դիմեցին, և աղաղակաւ ու ամբո-
խիւ պահանջեցին, որ Պօղոս վարդապե-
տի վան դատնալը համար արուած ու
բոլորն չգործադրուի, և կարին կամու-
րիչ տեղ բնակի: Ժողովն իւր որոշման
անդամայի ըլլալն ծանոց, բայց միայն
դամայն յայտնեց թէ պատրաստ է ու-
շադրութեան առնուլ երբ իրենք վար-
դապետին վրայ օրինաւոր ամբաստանու-
թիւններ ներկայացունեն:

Փաղաքական ժողովն երէկ դարձեալ
բաւական ժամանակ զբաղեցաւ Գառ-
դիւղի թաղական խորհրդոյ ծանուցեալ
խնդրով: Խորհրդոյն անդամներն մէկ
քանին ներկայանալէն վատ, Դժաղեցոյ
կողմանէ ալ բազմաթիւ քաղաքացի հանրա-
գրութիւն մը տրուեցաւ ժողովոյն, որով
հրաժարեալ անդամոց դարձեալ հա-
տատուելուն ապօրինաւորութիւնը կը
յայտնեն, Պէյլէրեան էֆէնտիի քով մը-
նացած ստակին առնուիլը կաշահանքն,
և վերջապէս կցաւին հին ու նոր անցից
վրայ՝ որոնք ոչ սակաւ փնտաւար եղան
ու կըլլան թաղին համար:

Ժողովը չկրնալով երէկ դարձեալ վախ-
ճան տալ այս խնդրոյն, սուսփայ շըս-
տին թողուց: Յաճախ կգանգաւորէր,
թէ պատուաւոր, բանիւրուն ու ձեռքն-
հաս աղագայինք ուղղեցին պաշտօններէ
հեռի հեռի կիտակին: Հարկաւ այնպէս
կըլլայ, երբ այսպիսի անձինք որ և է
պաշտօն ընդունած ու վարած տանին
կվիրաւորենք զանոնք: Ահա ասիկ, նո-
րագոյն օրինակը: Մարտաւան Մկրտիչ
էֆէնտիի և Թորոսեան Մարգիտ էֆէնտիի
պէս առաջին ատիժանի անձինք յանձն
տուեր են իրենց թաղին օգտին ու բար-
ւոյն համար ի պաշտօնէ նիւթապէս ու
բարոյապէս աշխատիլ, և արդիւնքն իւ-
րին սկսեւ է վայելել թաղն, բայց մեք
ապօրինաւորութեանց ունին գնելով և

զանոնք իբրեւ անարդ ու ստորին կամյան-
ցաւոր մարդիկ առդին անդին տանիլ բե-
րելով, կհարկադրենք որ ետ կենան:

Պատրիարքական փոխանորդ Հայրն
Գառնու-քեահեառի էֆէնտիին հետ չո-
րեքշաբթի օրը յունաց Ս. Պատրիարքին
ու փոխանորդին գնացին, ի շնորհաւո-
րութիւն Ս. Ծննդեան տօնի:

Նոյն օրը Ասորոց կաթողիկոսին ալ տե-
սութեան երթալով, զնորին Սրբազնու-
թիւնը ի խաւն ժողով հրաւիրեցին ի բա-
նակցութիւն:

Փաղաքական ժողովն 2000 զուռ ամառ-
կան որոշեց Տեղապահ Ս. Հօր համար,
կեդրոնական անտուկին վրայ թողլով
Պատրիարքարանի ներքին մատակարա-
րութեան ծախքը:

Մեր հոռմէական աղագայնոց երկու
կառակցութիւնք, Հասունեանք և Հա-
կահաւանեանք, շարք ու բաւական
յուզեցան, և Բ. Դուռն և նոյն խի կայ-
անքական պալատն զբաղեցուցին:

Նիւրախէ օրը երկու կողմանէ նախա-
բարաց ժողովոյն ներկայացան: Կլեմէք,
թէ Հասունեանք կաշահանքն, որ իրենց
համար կղերականէն պատրիարքական
տեղապահ կամ աշխարհականէն դործա-
կատար մը հաստատուի: Իսկ Հակահա-
սունեանք իրենց հաստատեալ պատրիար-
քութեան ներկայ տարտամ վիճակէն ել-
նելն ու կայսերական հրովարտակին ան-
թերի դործադրութիւնը կինդրեն:

Երկուշաբթի օրը աւելի մեծ յուզման
մէջ էին Հակահասունեանք, որովհետեւ
լուր տարածուեցաւ, թէ Բ. Դուռն տրա-
մաղիր է՝ պատրիարքական տեղապա-
հութեան պաշտօն հաստատել Հակահա-
սունեանց համար և այս պաշտօնը յանձ-
նել Հասուն էֆէնտիի կարգած փոխա-
նորդին: Ասոր վրայ բաղմաթիւ Հակա-
հասունեանք գիմեցին իրենց Պատրիար-
քին, և ծանօթութիւն ու հնար խնդ-
րեցին:

Հետեւեալ օրը, երեքշաբթի, Հակա-
հասունեանց դեր. Պատրիարքն հանդերձ
մի քանի եկեղեցականք ու աշխարհա-
կանք ուղղակի կայսերական պալատը
գնաց, և օգոստոսփառ Սուլթանին ա-
ղաղադիր մատոյց առաջին սենեկապե-
տին ձեռք: Նորին վեհափառութիւնը
ընդունելով աղերսապիլը՝ Բ. Դուռն զըր-
կեր է, և հրաման եղեր է Պատրիար-
քին, որ երկու օրէն Բ. Դրնէն առնու
պատասխանը:

Այս բերով Հասունեանք, չորեքշաբ-
թի օրը իրենք ալ կայսերական պալատը
գացեր են՝ աղերսապիլ մատուցանելու
համար, բայց սենեկապետն ոչ թոյլ

տուեր և ոչ ալ միջնորդեր է, ծանու-
ցանելով թէ իրենք ստեղծական մարդիկ
ըլլալով, և որ և է հաստատեալ իշխա-
նութիւն չըլլալով, չեն կարող պալա-
տին մէջ աղերսապիլ մատուցանել Նորին
վեհափառութեան, այլ դուրս ելնել և
տալ եթէ պատահին: Դուռն ելեր և Բ.
Դուռն բարձրապատիւ մեծ Եպարքոսին
գացեր են. բայց, կլեմէք, թէ Նորին
Բարձրութիւնն ալ յանդիմաներ է զի-
րենք՝ իրենց կողմանէ եղած տարածա-
նութեան համար, որով միւս կողմին
յուզման և մինչև իսկ առ կայսր բողո-
քելու տեղի տուին:

Ահա այս վիճակին մէջ կդառնալ այժմ՝
խնդիրը: Տարածայնութիւն կայ, (որուն
չեմք կրնար հաւատալ) թէ մայրաքա-
ղաքիս դաղիական գեղապետ բացար-
ձակապէս պաշտպանութիւն կրնէ Հա-
սունեանց, մինչև իսկ առարկելով, թէ
Հակահասունեանք՝ ըստ որում Հռոմոյ
Պապէն նզովեալ են՝ չեն կրնար Կաթողի-
կոսանի, և իբրեւ քաթողիկ՝ պատրի-
արքութիւն դառնալ: Իսկ Հակահասունեանք
նենալ, իթէ այսպէս է, իտալիոյ զո-
րեկներէն հօր ու կայծակ պիտի տեղա-
թող իտալիա քուրձ զգնու, միւրոյ
վրայ նստի ու ապաշխարէ, և ուրիշ այն
ամեն աղղերն, վեհապետներն ու իշխան-
ները, որոնք բանադրեալ են Պապէն:

Տարակոյս չկայ, թէ կայսերական բա-
րեխմամ կառավարութիւնը երբեք չհա-
ճիր, որ այսուհետեւ ալ Տաճկաստան
մուտ դանէ Հասուն էֆէնտիի գրութիւնն
ու աղագայութիւնը, որովք քիչ չփնտա-
ցան մեր բաժանեալ աղագայինք, քիչ չը
փնտեցանք մեք ալ, ուրիշ շատե՛րն
ալ: Այդ դրութեան դէմ կամքաւոր այ-
ժմ գրեթէ համայն քաղաքակիրթ աշ-
խարհ, և մասնաւորապէս մեծն ու իմաս-
տունն Գերմանիա: Այդ դրութեան մար-
դիկն Գերմանիոյ մէջ կհալածուին և ա-
տոնց ապաստարաններն փոխանքի ու կը-
նիքի տակ կառնուին: Տիւրքերահռչակն
Պիզմարդ, որ Գաղղիայէն յաղթանակաւ
դարձաւ Գերմանիա, պատերազմ բացած
է այժմ այդ դրութեան մարդոց դէմ,
և իւր հայրենեաց փրկիչն պիտի հանդի-
սանայ՝ եթէ յաղթանակաւ ի դուռն տա-
նի այս երկրորդ պատերազմն ալ, որ կա-
րի յոյժ մեծ և դժուարակնձիւն է քան
զառաջինն:

Ի սկզբան տարւոյս, իմ միջոցաւ հաս-
տատուած Շիրքէթի-իգալայիէ անուն
ընկերութեան Ընդհանուր ժողովը պիտի
դուամարի վաղը՝ կիւրակէ՝ ժամը 6 ին,
իւսկիւտար Սէլամիյէ մեծ փողոց Ծէր-
պէթեան դրօսարանը:

29 դեկտ. 1873 իւսկ.

Բ. Ռեբեան

1873 թ. հունիս. 25, Կ. Պոլիս

... խմբագիր

847 թիւ թերթերնուդ մէջ Տրապիզոնի առաջնորդ Մատթէոս վարդապետին մեծ մայրը մեռնելով իւր սեպհա-կանութիւնը եղող մեծ տուն մը կտակը-րաւ ըսեր էիք. սակայն այս լուրը բոլորովին սխալ է, ինչպէս որ երեք օր վերջը 848 թիւ թերթերնուդ մէջ ուղղած էիք այն սխալը. բայց մեք դո՛ւ չըլլալով այնչափով՝ կողմէնք աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն մը տալ ազգին՝ սոյն տա-նը վերաբերող խնդրոյն վրայ, յուսալով որ դուք սկսող թարգման պիտի ըլլաք մեր ձայնին: Վերոյիշեալ մեռնող Սինէմ շահ կինը՝ որ Գիւրքմի Յաղարեա-նի կողակիցն է՝ քոյր մը ունի Մարիճա Տէվլէթեան անուամբ, որ Գուճըրաւ Հիսար-տիպի տուն մը ունի թիւ 99. այս տունը մեռնող Սինէմի շահ քոյր մը վրայ դարձուցած էր այս թուականէն 22 տա-րի առաջ՝ ինքը անգլաւակ ըլլալուն հա-մար, այն պայմանաւ որ ինքը մինչև իւր մահը մէջը պիտի բնակէր և իւր մահ-ուանէն վերջը Գուճըրաւի դպրոցին պիտի մնար. կտակը ընելէն վերջը տանը բուն տէրը՝ Մարիճա տիկինը 18 տարի շարունակ սոյն տան մէջ կը բնակի, սա-կայն և այնպէս ասկէ երեք չորս տարուոյ չափ առաջ քոյրը կեղծ կը պնդէ թէ այս տունը մերն է և դու կարող չես ու-րիշի մը տալ դոյն: Ասոր վրայ կը պար-տաւորի Մարիճա տիկինը դատ բանալ քոյրը դէմ և երկու երեք տարի չ'ը-լլալով իր քոյրը զորոյցող մէջ և մօտ օրերու ըննալու ալ մօտեցած էր, երբ Սինէմի շահ կինը հիւանդանոցով կը մեռնի: Ահաւասիկ այս է բուն եղելու-թիւնը ... խմբագիր, սոյն խնդրոյն վրայ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն ու-ղղող կրնայ Պատրիարքարան գիմել և արձանագրութեան տօմարին մէջ ի թիւ 394 տեսնել և ոտուգել խնդրոյն ճշմար-տութիւնը: Թ. Գիւրքմի

Այս նամակը յատկապէս Գաղաքական Ժողովոյ ուղարկութեան կամատեղանքով, որովհետեւ կըսեմք թէ կտակաց Հոգա-բարձութիւնը մեծաւ մասամբ հրաժա-րած է՝ անդամաց ոմանց անհամաձայնու-թեան պատճառաւ:

Պատրիարքարանին պարագն է՝ կտա-կի վերաբերեալ խնդրոյ կամ գաւառի մէջ ամեն ջանք ու միջոց ի դարձ դնել, կտա-կարարին կամքը անթերի գործադրելու, և սոյնը գաղթակցութեան տեղի չտալու համար:

Ահաւասիկ, ազգին կտակեալ տուն մը կըսնարարուի այսօր ըստ մեծ. նամակա-դրին, և կառավարութեան ատենաները ելած է դատը: Պատրիարքարանի պաշտ-պանութիւնն ու միջնորդութիւնն ան-հրաժեշտ է, որպէս զի մի՛ գուցէ ձա-խող վախճան մ'առնու խնդիրն:

Տեսնեմք կտակագիրը: Կտակարար տի-կինը՝ բաց ի յիշեալ տունէն՝ ուրիշ կտակ-ներ ալ ըրած է: Շատ հաւանական է որ տիկինը տեսնելով Պատրիարքարանի անարբերութիւնը կամ թոյլ ընթացքը, և միանգամայն կըսնցունելով դատը, բոլորովին եղծանէ կտակն, որով 1000 լի-րայի չափ կըստատ մը կուենայ ազգը:

Սակայն չեմք կարծեր, որ այս հետե-

ւանքը տեսնուի, քանի որ Մագաղան փեմախոյլ Սիմոն պէյի ատենապետու-թեան տակ բանիբուն անդամներէ բաղ-կացեալ վարչութիւն մը մեծաւ փութա-ջանութեամբ կգործէ, և ազգին օգտին ու բարւոյն ջերմ նախանձախնդիր կերեւի:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Գանուբ գետը սառեր է:

— Կարսի նախորդ կառավարիչ Սա-յիտ փաշա՝ Վարնայի կառավարիչ կար-գեցաւ:

— Բ. Գուրը մէկ միլիոն լիրայի փոխա-ռութիւն կրնէ, միայն երկու ամսուան համար:

— Իզմիրի կառավարութիւնը մօտերս հոգակաւոր աւազակաց խումբ մը ձեր-բակալեր է, որոնց մէջ Զէյթէքի կեր-պարանքով 20 տարեկան քաջակորով աղ-ջիկ մ'ալ կայ եղբր:

— Կպատմուի, թէ մայրաքաղաքիս դեռտան իննամիջի զօրապետին Լոնտո-նի դեսպան ընտրուելուն պատճառ՝ կայ-սեր օրիորդն եղած է, որ խնդրեր է հօր-մէն՝ իր ամուսնոյն հետ Լոնտոն դացած ատենը իրեն հետ տանիլ անգլական ռուս տիկին մը, և այս ընկերակցութեան համար՝ որոշուեր է տիկին իննամիջի:

— Մայրաքաղաքիս հրէից մէջ այս օ-րերս յանձնաժողով մը կազմուած է՝ նոր վարժարանաց շինութեան, և նախ ար-տեսականութեան քննութիւնը հաստատութեան համար: Բումբէի երկրորդայն արտա-նաւեր Գ. Հիրշի տիկինը այս նպատակաւ մէկ միլիոն ֆրանկ ընծայած է հրէից, մայրաքաղաքս դանուած ատենը ստու-գելով որ յետագէմեն՝ բաւական բարե-կարգ վարժարաններ շինենալնուն պատ-ճառաւ:

Խաւիւրի կառավարութիւնը վերջուց մահուան պատիժը, ի բաց առեալ Պա-պին ու թագաւորին դէմ դէնք շարժող-ները:

— Գաղղիոյ կառավարութիւնը պատ-ուէր ուղղեր է առ եպիսկոպոսուն, որ իրենց քարոզներուն մէջ սոյսուհետեւ օ-տար տէրութեանց դէմ չխօսին որ և է կերպի:

— Սպանիոյ նախագահ անուանեցաւ Սերանօ մարալխատը, որ՝ ինչպէս նաեւ նորընտիր պաշտօնէից խումբը թագա-ւորութեան (Ալֆոնսի) կուռակիցն է:

— Պաշտօնակ զինուորական հրամա-նատար մը Անդրիոյ թագուհւոյն հօրեղ-բօրը դէմ սպանութեան փորձ ըրեր է, բայց չէ յաջողեր:

— 1869 էն մինչև 71, այսինքն երեք տարուան մէջ Գաղղիա 744 աւազատա-նաւ, և 23 շոգենաւ շիներ է, ուրիշ եր-կիրներ շինուած և գաղղիական դրօշա-կաւ զարդարուած 88 նաւերէն զատ:

— Հաշիւ եղած է, որ Գաղղիոյ կա-ռավարութիւնը երկրին մէջ եղած երկա-թուղիներէն ամեն մէկ քիլոմետրի գլուխ 6150 ֆրանկ շահ կուենայ:

— Շատ ժամանակէ հետէ Խաւիւրի մէջ շահագէտ անձինք մանր ազաքներ քիչ վարձով քովերնին առնելով՝ նուա-գարան և ուրիշ խաղեր կառնելու են, և Խաւիւրի և օտար երկրաց մէջ անոնց

միջոցաւ ստակ կշահէին: Կառավարու-թիւնն այս օրերս արգիլեր է այս տեսակ մը գերութիւնը, սոյսուհետեւ բնորին հա-մար՝ ծանր պատիժ սահմանելով, և ար-դէն գրաւուած աղայքն իրենց տիրոջը, և եթէ անտէր է՝ կառավարութեան դար-ձունել որոշելով:

— Գաղղիոյ նախագահին կողմանէ տրուելիք երեք պարահանդէսներուն ծախուց համար 150 հազար ֆր. որոշուած ըլլալով՝ գաղղիական լրագրաց ոմանք՝ շատ կհամարին Գաղղիոյ ներքին վիճակն յիշելով, իսկ այլք՝ ծովէն քանի մը կա-թիլ ջուր առնելու կնամանցունեն:

— Ռուսիոյ կառավարութեան գլխա-ւոր պաշտօնէաց հոգակաւոր Կորչագօֆ իշխանը ծերութեան ու անձնական տը-կարութեան պատճառաւ խնդրեր է կայս-րէն, որ՝ պաշտօնավարութենէ դադա-րի, բայց դեռ յայտնի չէ կայսեր կող-մանէ տրուած պատասխանը: Ձկարծուիր, որ կայսրը գիւրաւ բաժնուի իւր այս պաշտօնէոյն, որ բազմամիւ տարիներէ հետէ կառավարական գործոց գլուխը կգանուի, և իւր քաղաքագիտութեամբ, հայրենասիրութեամբ ու հեռանկարու-թեամբ մեծ օգուտներ ըրած է կառավա-րութեան, հայրենեաց և ազգին, և այս օր աշխարհի առաջին քաղաքագէտնե-րէն մէկն է:

ՐԷՍԻՏ ՏՍԻՂԱ ՆԻՉԱՄԵԱՄԷՍԻ

ՊԵՐՏԵՆԻ ՅԱՍԻ

ՄԷԼԵՐԵՆ ԴԱՄԵՆԵ ԿԵՆԵՐԵՐ

1. — Պիլ ճիւմէ իդրազ վէ իսթիդ-րազ մուամէլլաթընա վէ չիրքէթ վէ սա-յիր մուգալլէլլաթ վէ թաշխաթաթա տա-վիր թանդիմ օլունան հէր նէվի սէնէտ-լէր վէ բօլիւս վէ էմրէ, ետխօտ համիլի-նէ մուհալլէլլ օլունար վէ մաղալուզ վէ իպրա սէնէտլէրի վէ էմանէթ սէնէտլէ-րի, ետնի սէրթիֆիգա տուտէրօ վէ շիր-քէթ վէ սոյիրէ հիսսէ սէնէտլէրի վէ թաշխիլլէրի վէ չէք վէ թիւճմարճա ա-լընդալ վէրլէն վէ սոյիր էֆրատ պէյ-նիմաէ եարըլան քեաֆֆէյի սէնէտլաթ վէ մալ սանաթըլարընա վէ ազլամ վէ սոյիր մալ վէ հիւքիւմէթ մէմուրըլընա վէրլէն թեաշիւս վէ մաղալուզ սէնէտլէ-րի վէ մեսալիհի զաթիլէ իլիւս մաղա-մալթըրլէնսլէյէ եաղըլան թեղըրէ վէ թաղիր վէ արզուհալլար վէ մէհաքիմի շերիլէտէն իթա օլունան հէր նէվի հիւ-ճէճ (հէօճէթ) վէ իրամաթ վէ դասսամ տէֆթիլլէրի վէ սոյիր սէնէտլաթ շէ-րլէյէ վէ իլլիննամի վէ միւրասլէրլէր վէ գայիլլէյէ վէ սոյիրէ իլմ ու իսալլէրլէրի վէ մաալ վէ էսհամ վէ վէգալիֆի սոյիրէ մաղալուզ սէնէտլէրի վէ հադուզ վէ թիւճարէթ մաշքէմէրլէր իլէ մէճալիսի սոյիրլէտէն հիւքիմի հալի վէրլէն մէղա-պիթ (մաղալլաթ) իրամաթ վէ տէվայիրի հիւքիւմէթտէն էֆրատա իթա օլունան էվրազ ու սէնէտլաթ վէ գայա սուրէթ-լէրի վէ հիւքիւմէթլէ էֆրատ պէյնիմ-տէ մուգալլէլլէ հալի թաթիլ օլունան սէնէտլաթ վէ հէր նէվի իլաննամի վէ միւրուրլէյէ իլմ ու իսալլէրլէրի վէ պիլ ճիւմէ հոմուլէ սէնէտլէրի վէ սիկուր-թա, բօլիւս վէ սէնէտլաթ, վէճալըլ մէհաքիմ վէ մէճալիսի տէվլէթի Սիլի-տէ իլ էճիլ իլլիլլաթ իպրազ օլունա-

պիլեճէք քեաֆֆէյի սէնէտաթ իլը դա-
դէթալար թամըա րէսմինէ թամըի օլա-
ճադ տըր :

2. — Տէվաթիր վէ խաղախնաէն (խաղի-
նէ) վէ մալ սանադը լարընտան պիրալի-
նէ վէ մադալադ սէնէտի ալընարադ էֆ-
րաաա վէրիլէն իլմուխապէրէր վէ սէրիլի
վէ սուրէթ վէ սայիր սէնէտէր վէ միւհ-
թաճին ու ֆուդարայա վէ մէքթէպլէրէ
վէ խալաթէթ մաճալէրիլնէ վէ թէսիսա-
թի խալիլէյէ մախսուս օլմադ իւզրէ վէ-
րիլէն խանէ իլմուխապէրէր վէ պիր շալ-
սըն ֆադըր հալինի միւպէյիլնէ իթա օ-
լունան իլմուխապէրէր վէ ճիւնհա ու
ճինայէթ մադալաթա իլալարը վէ մէա-
րիլէն միւնհաար օլան մաթալաթ մէվ-
գուլա, միւսթէնա օլարադ թամըա
րէսմինէն մաաֆ թու թուաճադ լար տըր :

3. — Թամըա րէսմի իքի դըմա տըր :
Պիրի րէսմի մադթու օլուպ, իշ պու նի-
զաանամէյէ մէրալաթ րուսուլը մադ-
թուա թարիֆաթընտա էնալի պէյան օ-
լունան էվրադա մախսուս տըր : իքին-
ճիսի նիսալ (համմուստալիան) օլարադ
էվրադ ու սէնէտաթըն հալի օլաուդու
մէպալիլնէ մըդաարընա նիսալէթլէ վադ
օլունուպ, պէրվէճէն զիլ թայիլնէ օլուն-
մուշ տուր :

Շէօյլէ քի երև դուրուշտան պին դու-
րուշա գաաաթ օլան սէնէտաթն երկիրմի
բարա, վէ պին դուրուշտան եօդարը օ-
լուպ, իքի պին դուրուշա գաաաթ օլան-
տան պիր դուրուշ, վէ իքի պին դուրուշ-
տան եօդարը տէօրթ պին դուրուշա գա-
աաթ օլանտան իքի, վէ տէօրթ պին դու-
րուշտան եօդարը ալթը պին դուրուշա
գաաաթ օլանտան իւշ, վէ ալթը պին
դուրուշտան եօդարը սէքիզ պին դուրու-
շա գաաաթ օլանտան տէօրթ, վէ սէքիզ
պին դուրուշտան եօդարը օն պին դու-
րուշա գաաաթ օլանտան պէշ, վէ օն պին
դուրուշտան եօդարը օն պէշ պին դու-
րուշա գաաաթ օլանտան եէտի պուշուդ,
վէ օն պէշ պին դուրուշտան եօդարը եր-
կիրմի պին դուրուշա գաաաթ օլանտան
օն դուրուշ ալընաճադ տըր : Նիկիրմի պին
դուրուշտան եօդարը էլլի պին դուրուշա
գաաաթ հէր օն պին դուրուշ վէ քէսու-
րընտա րէսմի նիսալ պէշէր դուրուշ թէ-
րադգը խաթէք, էլլի պին դուրուշտա
թամ երկիրմի պէշ դուրուշ ալընաճադ
վէ էլլի պին դուրուշտան եօդարը, եէթ-
միշ պէշ պին դուրուշա գաաաթ օթուդ
եէտի պուշուդ, վէ եէթմիշ պէշ պին
դուրուշտան եօդարը երև պին դուրու-
շա գաաաթ օլանտան էլլի դուրուշ իհ-
թիհալ դըրընաճադ տըր : Նիկ պին դու-
րուշտան եօդարը օլուպ երև էլլի պին
դուրուշա գաաաթ օլանտան եէթմիշ պէշ,
վէ երև էլլի պին դուրուշտան եօդարը
իքի երև պին դուրուշա գաաաթ օլան-
տան երև դուրուշ ալընադ, իքի երև
պին դուրուշտան եօդարը պէշ երև պին
դուրուշա գաաաթ հէր երև պին դու-
րուշ վէ քէսուրընտա էլլիշէր դուրուշ թէ-
րադգը իթմէք իւզրէ պէշ երև պին դու-
րուշա թամ իքի երև էլլի դուրուշ ա-
լընաճադ տըր :

Պէշ երև պին դուրուշտան եօդարը
եէտի երև էլլի պին դուրուշա գաաաթ
օլանտան իւշ երև եէթմիշ պէշ դուրուշ,
վէ եէտի երև էլլի պին դուրուշտան պիր
միլիօն դուրուշա գաաաթ օլանտան պէշ

երև դուրուշ, վէ պիր միլիօն դուրուշ-
տան եօդարը պիր միլիօն պէշ երև պին
դուրուշա գաաաթ օլանտան եէտի երև
էլլի դուրուշ, վէ պիր միլիօն պէշ երև
պին դուրուշտան եօդարը իքի միլիօն դու-
րուշա գաաաթ օլանտան պին դուրուշ ա-
լընադ, իքի միլիօնտան ֆադալաթըն պէ-
հէր միլիօն վէ դուրուշ իլլին պէշ երև
դուրուշ խաթիֆա օլունաճադ տըր :

Հէր նէվ թաճիլաթըն վէ էմր ու հէ-
լալէ սէնէտէրի վէ բօլիլալար վէ հէր
նէվ պօնօլար վէ մադալադ վէ իպրա սէ-
նէտէրի, վէ էմանէթ սէնէտէրի վէ
թիւճաթ վէ էֆրաա պէյնիստէ միւթէ-
տալիլ օլան քեաֆֆէյի սէնէտաթ վէ
մէպալադ մուպիլէն իւզրիլնէ ադա ու
թանդիմ օլունան թէաճիլաթ վէ քէֆա-
լէթ վէ շիրքէթ վէ սայիր մուգալէլէ
սէնէտէրի վէ սիկուրթա բօլիլալարը վէ
մէհաքիմ շէրիլէտէն վէրիլէն խաանէ (էօ-
տիւնճ վէրմէք) վէ պիւշէրա (ալըմ սա-
թըմ) հէճճէթլէրի իլէ գաաաթ տէֆ-
թիլէրի, վէլաալը րուսուլը մադթուա
թարիֆաթընտա կէօրիլէն էվրադըն դայ-
րի օլարադ մուպիլէն դըյմէթ վէ եա
մէպալադ իւզրիլնէ եաբըրը օլան պիլ
ճիւմէ սէնէտաթ րէսմի նիսալիլէ թապի
տիր : Ֆադալթ միւթէաաաթալ նիսալէլէ-
րի օլան բօլիլալար սայիր սէնէտաթը
թիւճաթիլէնի եալընը պիրէր նիսալիլ-
լէրի րէսմի թամըա թապի օլուպ, տի-
կէր նիսալիլէրի իթիմալ օլունաաթը-
ճա րէսմի թամըա վէրմէյէճէք տիր :

վէ հիսէսի (հիսէլէր) մուպիլէնէ իւ-
զէրիլնէ թապիլթ օլունան մուգալէլէնա-
մէ վէ սէնէտաթ վէ սայիրիլնէ միւթէ-
աաաթալ նիսալիլէրիլնէն հէր պիրի հա-
լի օլաուդու հիստէնի մըդաարընա կէօ-
րէ րէսմի նիսալի վէրէճէք տիր :

4. — Պիր սէնէտաթ պէյան օլունան
պիր մուամէլէյէ միւթէֆէրի մէպալիլի
միւթէաաաթալ տէրճ օլունաուդու հալ-
տէ, աալը սէնէտին թանդիլմինի միւթէ-
ալ օլան մէպալիլիլէ նիսալիլէ թամըա
րէսմինէ թապի օլաճադ տըր :

5. — Պիր սէնէտ միւնաթիլի օլան մու-
ամէլէ պիր գալ ճիհէթի շամիլ օլաուդու
թադալիլտէ, օ սէնէտին թանդիլմինտէն
էկէր մադալաթ օլ ճիհէթլէրին եալընը
պիրի խէ րէսմի թամըա օլ ճիհէթլէնէ ի-
թիլալ օլունաճադ վէ էկէր մադալաթ
օլ ճիհէթլէրին քեաֆֆէյիլնէ վէ եախօտ
պիր գալընը շամիլ խէ էն զիյաաէ րէս-
մի իֆաալըն միւսթէլիլմ օլան ճիհէթի-
նէ իթիլալ օլունաաթ սէնէտի մէքիլար
պու գալաթէյ թէվֆիլան րէսմի թամ-
ըա թապի օլաճադ տըր :

6. — րէսմի թամըանըն իյֆա ու իս-
թիֆաթ իւշ վէճէ իլէ տիր . պիրիլնէի
թամըալը քեադըտ եանի վարադալի սա-
հիհէ խաթիմալի իլէ տիր . իքինճիսի րէս-
մի մէվգուլ վէրիլէրէք քեադըտըն թամ-
ըալանմաթ իլէ տիր . իւշիւնճիլալ , քեա-
դըտըն իւզրիլնէ թամըա վուլա եաբըշ-
ալընընադ տըր :

ՅԱՍԸ ՍԱՆԻ

Վարաթա սահիլէ պէյանմաթ տըր :

7. — Կէրէք րէսմի մադթուա վէ կէ-
րէք րէսմի նիսալիլէ թապի օլան մուամէ-
լաթ նէվ ու ճինայէրիլնէ կէօրէ թարիֆաի
մէրալաթաա պաճալարը կէօրէրիլնէ
էվրադը սահիհէյէ եալընաճադ տըր :

վադալթ շիրքէթ հիստէ սէնէտէրի վէ
թաճիլիլէրի իլէ շէքէր կիպի շէք ու
րէսմի ճիհէթի իլէ միւսթէթիլալ օլան էվ-
րադը սահիհէյէ եալընալարը սաաա-
յան էվրադ ու սէնէտաթ իլէ դադէթա-
լար ֆաալը սալիստէ պէյան օլունաճադը
վէճէ իլէ , թամըալանմաթ լալըմ կէլէ-
ճէյի կիպի , բօլիլալ վէ սայիր էվրադը
թիւճաթիլէն էնվայիլնէ ֆաալը րապիտէ
պէյան օլունաճադը վէճէյէ րուլ եաբըշ-
ալընընաճադ տըր :

8. — Մաթլուպ օլան դըյմէթաթ պիր
վարադա պուլունաաալ խէ , օ դըյմէ-
թի իլմալ խաթէք եանի թաճիլիլ լա-
լըմ կէլէն սէնէտին , իշ պու նիլաանմաթ-
յէ մէրալաթ թարիֆա մուճիլիլնէ եա-
ղընաճադը վարադանըն դըյմէթի մախ-
սուսէսինի տօլաուրաճադ տաէտ վէ նիս-
ալէթաթ էվրադ ալընը պիրիլնէ իւզ-
րիլնէ սէնէտ թաճիլիլ օլունաաթադ գիլի-
նէ իշ պու սէնէտ շու գաաաթ տաէտ
վարադալի սահիհէ իլալիլիլ իլէ եալը-
ալ տէյի աալը սէնէտէ շէր վէրիլէրէք,
իմըա վէ թէմէր իտիլէճէք վէ իլալիլ օ-
լունալար տալիի օնա րապիլ իլէ թամ-
ըալարընը զիյրտէ ֆիլան մաաաթէյէ տա-
յիր ֆիլան թարիլիլի սէնէտէ մէրալաթ
ալը իպրաթիլ եալընը սէնէտի թէմէր
վէ եա իմըա խաթէք թարաֆընտան զի-
րի իմըա վէ եախօտ թէմէր իտիլէճէք
տիր :

ՅԱՍԸ ՍԱԼԻՍ

Թամըալանմաթ լալըմ կէլէն էվրաթ տայէր տըր :

9. — Հիստէլի օլարադ պա ֆէրմանը
Սիլ թէշթիլ օլունաաթ վէ օլունաճադ հէր
նէվ շիրքէթլէրին կէրէք մուվադալթ
վէ կէրէք գալթի հիստէ սէնէտաթ իլէ
թաճիլիլաթընըն մըդաալը իթիլալիլի
իւզրիլնէ պիր տէֆալը օլարադ երև-
տէ պիր հիսաալ իլէ րէսմի թամըա ալը-
նաաթ թամըա իթալիլիլէճէք տիր :

Տէրի սաաաթէթ պօրաաթընտա թէտա-
վիլ խաթէք էճնէպի շիրքէթ վէ իս-
թիլալ սէնէտաթ վէ թաճիլիլաթընըն
քէլալիլ մըդաալը իթիլալիլի իւզրիլ-
նէ երևաթ պիր հիսաալ իլէ րէսմի թամ-
ըա ալընաաթ թամըա իթալիլիլէճէք
տիր :

10. — Շիրքէթ հիստէլէրիլնէ րէսմի
վէրիլիլ օլան սէնէտաթը մուվադալա-
թալը մուգալիլիլտէ չըգան սէնէտաթը
գալթիլէյէ մէճճանէն թամըա վադ օլու-
նաճադ տըր :

11. — Չէքէր վէ իլանաալէլէր վէ հու-
մուլէ սէնէտէրի թարիֆաթընտա միւն-
աթիլ օլան րէսմի մադթուա վէրիլէրէք
թամըա իթալիլիլէճէք վէ եախօտ օլա-
հաաա բուլ վալի իլէ օն պէլիլնէ մաա-
տէտէ պէյան օլունաուդու վէճէ իլէ իպ-
լալ օլունաճադ տըր :

Ղադէթալարա տալիլ թարիֆալի մախ-
սուսէսինտէ միւնաթիլիլ օլան րէսմի մադ-
թուի ալընաաթալ անլէրէ մախսուս թամ-
ըա վուլալաճադ տըր :

ՅԱՍԸ ՐԱՊԻ

Տադա բալաթընտա տայէր տըր :

12. — Էվրադը սահիհէյի նիսալիլնէ եա-
ղընաաթ բօլիլալ վէ հէր տիւրիլա պօնօ
վէ էմր թաճիլիլէրի վէ էմանէթ սէնէտ-
լէրի վէ սայիր էվրադը թիւճաթիլէն իւ-
զէրիլնէ էվրադը սահիհէ նիսալէթիլնաթ
րէսմի հալի թամըա բուլա եաբըշալըն-
ըաճադ տըր :

13. — Մէմալիքի էճնէպիեօտէ վէ մէմալիքի տէվլէթի Ալիեօն էեալաթընտան իշ պու նիդաֆաֆաֆէ հիւքմիւնէն ըէսմի թամդա ուսուլի ճարի օլմանան մահէլէրաթէ թանդիմ օլունան վէ եախօտ թէտափիւլէ չըգարըլան հէր նէվ էվրազ վէ սէնէտաթ վէ թահվիլաթ, իշպու նիդաֆաֆաֆէն ինքա օլունաուղու պիւր մահէլէ վիթուաթինտէ թամդալանմաուղաֆա, վէ եախօտ իւզէրինէ բուլ էարըլաթըլէ մաուրդա, թէտափիւլ իտէմէէէէէէ վէ հիշ պիւր մուամէլէսի ինքա օլունանաֆաֆա ֆաթ տըր :

14. — Թամդա բուլլաթը թարիֆաթընտա կէօթէրիլիւրաթի վէճէ իլէ տէրէճաթը միւթէֆափիլիթ վէ էշքեալը մախսուսէտէ օլարաֆ իմալ օլունաֆաֆա ֆաթ տըր :

15. — Վէ պիւր սէնէտիլն հաթիլ օլունալու մէպլաղըն ճէսաֆէթի իգթիլաթընճա միւրէթէթէպ օլան բուլլաթըն միւնֆէրիտէն իսթիմալի ուեալաթըլը թադալիւրաթէ, թարիֆաթի մէրալթիստա մուհարթի վարաֆաթի սահիհէն նիպիլիէս գըլմէթինէ մուվաֆթը օլմաթ շարթը իլէ իւզուսի գաւաթը միւթէտաուտէս բուլ իլալիսի իլէ իգթիլ օլունաֆաֆա ֆաթ տըր :

16. — Բուլլաթ սէնէտաթըն հիշն թէմհիլը ու իմդաթընտա էարըլաթըլմադ լաղըմ կէլիլ : Վէ պիւր բուլ իքի տէֆա իսթիմալ օլունաֆաֆա վէ պիւր սէնէտիլն բուլ հիշն թէմհիլը վէ իմդաթընտա էարըլաթըլմադ օլունալու մալիմ օլմադ իլին, մէօհիլը վէ եա իմդաթըն պիւր գըլմէթ, բուլլաթըն էարըլաթըն քիւլիլիէս պօզմաեաֆա սուրէթաթէ, իւզէրինէ թէսաաթիլ իթարիլմէթ լաղըմ տըր : Վէ բուլլաթ միւթէտաուտէս օլունալու սուրէթաթէ տալիլ, քէզալիք հէր բուլլան պիւրէր մըգաթ մահէլիլիէ մէօհիլը վէ եա իմդաթըն պիւրէր գըլմէթ թէսաաթիլ իթարիլմէթ լաղըմ կէլիլ : Չու գաւաթ քի բուլլաթ չոգ օլունալ տա պիւր իմդա եա մէօհիլիլն հէր պիւրինէ թէսաաթիլ իթարիլմէթի գալիլ օլմադ իսէ, մէօհիլը եա իմդաթըն թէքէրիլիլ իգթիլա իստէր վէ միւնալը մէչուս իւզըլէ, մէօհիլը եա իմդաթըն պիւր ուճու իւզէրինէ էիւրիւտիլէթէ, բուլլաթը պու վէճէ իլէ իպթալ օլունաֆաֆա սէնէտ նիդաֆէն տալիլաթը իթիլաթ օլունալու :

17. — Մէմալիքի տէվլէթի Ալիեօնտէ թէալիէ օլունաֆա իւզըլէ, օն իւլիւնէիլ մատաթէթէ թայիլն օլունան մահալլէրաթէ թանդիմ օլունան պօնօ վէ բօլիլա վէ էմր վէ եա հէվալէ սէնէտիլիլ իպթիլա քիւմին էեալինէ կէլէր իսէ, գալուլ վէ եա հէվալէ վէ եախօտ պէտէլի թէալիէ օլունաֆաթըլըն, վէլ հարըլ հիշ պիւր մուամէլէ ճէրէեան իթմէքսիլին իւզէրինէ բուլ էարըլաթըլմաեա վէ էարըլաթըլըլը բուլլաթըն իւզէրինէ օն պէշիննի մատաթէ մուհիլիննէ մէօհիլը վէ եա իմդա էիւրիւտէթէ, իպթալինէ մէճալուր օլունաֆա ֆաթ տըր :

18. — Մէմալիքի տէվլէթի Ալիեօնտէ տալիլինտէ վէ եա մէմալիքի էճնէպիլէտէ թէալիէ օլունաֆա իւզըլէ, մէմալիքի տէվլէթի Ալիեօնտէ պիւր բօլիլա վէ սայիլ պու միւլիլա էվրազը թիւճճարիէէնէն քէշիտէ օլունաուղու վաղթ ու մահալաթէ, իւզէրինէ 13 իննի մատաթէ պէլան օլունան միւնալ իւզըլէ բուլ էարըլաթըլմադ ֆաթ տըր :

18. — Նիւզ զուրուչուլաթան աշաղը մուամէլէլէր իլին պէհէրի օնաթ բարալըգ բուլլաթ իսթիմալ օլունաֆաֆա ֆաթ տըր :

ՁԱՍԱԸ ԽԱՄԻՍ

Մէմալիքի հաթընտա ֆաթ

19. — Իշպու նիդաֆաֆա մահէլաթընա թէվիլաթ, թամդալը քէաղըտա էարըլմադը վէ թամդալանմադը վէ բուլ էարըլաթըլմադը պուլունան սէնէտաթ վէ սայիլ տալիլ գըլմէթա տա մէհաթիմ ու մէճալիլ վէ մուամէլէ գըլմէթա տա տէվալիլ ու մէվալիլի բէօմիլէյէ վիթուաթ իթարիլաթէ, տալիլն իսթիմալնա (տիլնէնէսիլնէ) վէ եախօտ մուամէլէն ինքաթընա միւպալէրէթաթէ մուգաթաթէ մահիլի թարաֆընտան բէսմի նիդաֆաֆաթինէ մուատիլ բուլ վաղ իթարիլաթաթէն պաղա, օլ սէնէտ բէսմի նէսպիլէ թապի իսէ հաթիլ օլունալու մէպլաղըն էիւզաթէ իւլի մըգաթը վէ բէսմի մաղթուա թապի օլան նէվալէն իսէ, տէրուլինտէ մուհարթի օլան իսուուուուսն ճէսաֆէթ վէ էհէմ միլէթինէ կէօրէ, էարըմ օսմալը պիւրունա տան իւլ օսմալը պիւրունա գաւաթ ճէզալի նադաթի ալընաֆաթ վէ ճէզալի նադաթիլնէ մըգաթաթէ էարըլաթըլան բուլլաթըն իւզէրինէ իշաթէթ վէ թարիլ վաղ օլունաթաթ զիլլի օլ մահէթմէ վէ եա մէճիլին վէ եախօտ մէվալի վէ տալիլինէ մէօհիլիլ իլէ թէմհիլը գըլմէթաֆա տըր : Տաֆա վէ եախօտ ինքալի մուամէլէ գըլմէնտա օլմալըլ տա տիլէր պիւր թաղըլիլ, մէհաթիմ ու մէճալիլ վէ եախօտ տէվալիլ ու մէվալիլի բէսմիլէյէ թամդաթըլ էախօտ տէրէճէսիլնտէն տուն վարադաեա էարըլմըլ սէնէտ իպրազ օլունաուղա, քէզալիք թէվիլը օլունաթաթ, միւնալիլ մէչուս իւզըլէ, բէսմ վէ ճէզալի նադաթի ֆաղ օլունաֆաֆա ֆաթ տըր :

20. — Մատաթի սալըլաթա պէլան օլունաուղու իւզըլէ, նիդաթէն ալընաթըլաթըլմ կէլէն բէսմ իլէ, ճէզալի նադաթիլն թէսիլիլնտէն, սէնէտ քիլին էեալինտէ իսէ օ մաուլ օլունաֆա ֆաթ տըր :

Պարաթաթ բէսմ թամդաթ թապի օլունաթ թէտափիլիլնէ մէալ (բուլաթ վէրիլիլ) օլան սէնէտաթ ու թահվիլաթտան թամդաթ բէսմի վէրիլիլքսիլին թէտափիլիլ չըգարըլմըլ օլունաթըն ինքա իտէնէթաթէն բէսմ վէ ճէզալի նադաթիլն ալընաթըլաթն պաղա, թէտափիլիլնէ վաթըթ օլան միւպալիտը վէ սըմաթըլաթտան տալիլ պիւր միւլի ճէզալի նադաթի ալընաֆա ֆաթ տըր :

21. — Պէր վէճէ պալէա բէսմ ու ճէզալի նադաթի վէրմէս լաղըմ կէլէն քիմսէ, անը թէլէտիլէն իսթիլնա իտէր իսէ, հաթիլ օլունալու սէնէթի թէլէթ իթմէ պիլէ, բէսմ վէ ճէզալի նադաթի հիւքմիլէթ մարիֆէթի իլէ թահիլ օլունաֆա ֆաթ տըր :

22. — Մէհաթիմ ու մէճալիլն բէլիլ ու աղաթընտան վէ սայիլ հիւքմիլէթ մէմուրաթընտան հէր քիմ օլուր իսէ օլուն, իշպու նիդաֆաֆա հիւքմիլնէ ալընաթըլաթըլմ կէլէն բէսմ ու ճէզալի նադաթիլն թալէպ ու իսթիֆա էմրիլնտէ վաղթիլնէ իլիլ իթմէլ իսէ, նիդաթէն ալընաթըլաթըլմ կէլէն ճէզալի նադաթիլն իւլ միւլի քէնաուսիլնտէն իսթիֆա օլունաֆա ֆաթ տըր :

23. — Մէսալիլիլ գաթիլէ իլին մադաթըլմ բէսմիլէյէ բէսնէ (էնիլ պաղաթն) էարըլան թէքէթէ վէ թաղըլիլ վէ աղաթալաթ տալիլ քէաղաթ իւզէրինէ էարըլմըլ օլունալու սուրէթաթէ մէմուրին թարաֆընտան գալուլ օլունալու յըպ, բէստ ու իտաթ օլունաֆա ֆաթ տըր, վէ էկէր գալուլ իտիլ տէ պիւր մահալլէ հէվալէ օլունալու վէ իւզէրինէ տիլէր պիւր մուամէլէ ինքա գըլմէթ իսէ, հէվալէ իտէն, վէ մուամէլէյի ինքա իտէն մէմուրաթըն հէր պիւրինտէն էարըլաթ օսմալը պիւրունա ճէզալի նադաթի ալընաֆա ֆաթ տըր :

24. — Թամդա բէսմի վիլմէյէթէ, հիսթէ սէնէտաթը վէ թահվիլիլ նէչը իտէն չիլէթէթէթէն թամդաթըլ օլունալու նէչը իթարիլէրի սէնէտ վէ թահվիլիլն բէսմիլնտէն մատաթ, մըգաթաթը իթիլաթըն իւզէրինէ, էիւզաթէ պիլը հիւքմիլըլմ ճէզալի նադաթի ալընաֆա ֆաթ տըր :

25. — Նիդաթէն իգթիլա իտէն թամդալըլ էվրաթա էարըլմադը վէ եա բուլլաթըն էարըլաթըլմադ ֆաթ տըր :

տըրըլմադը օլան բօլիլա վէ միւթէտափիլ օլան էվրաթըլ թիւճճարիլէ վէ սայիլ, թիւճճարիլ գալուլնաթէյի հիւքմիլնտէն 76 ընճը վէ վէ 78 իննի մատաթէլիլնտէ միւնտէրիճ օլան քէֆալէթի միւթէտէլիլն մէվալիլիլ քէսպ իտէմէլ :

Շէօլլէ քի անը ճիրօ իտէնէր, քէֆալէթաթէն գուրթուրալ, օլ բօլիլա միւրիլիլնէյի (քիմէ քի կէօնէթիլիլ իսէ) թարաֆընտան գալուլ օլունալու սուրէթաթէ, հաթիլնա նէն պէտէլինէ էարըլմըլ անը քէշիտէ իտէնտէն թալէպ վէ տալա իտէպիլիլ վէ գալուլ օլունաուղու սուրէթաթէ, հաթիլն անըն պէտէլինէ էարըլմըլ քէշիտէ իտէն իլէ գալուլ իլլէնէնտէն թալէպ վէ տալա իլլէնէնտէլիլ վէ սուրէթի սանիլէտէ անը քէշիտէ իտէն քիմսէ, պէտէլինի գալուլ իտէն քիմսէ կէօնէթիլ օլունալու իտէնտէն տալա իտէպիլիլ :

26. — Հիշ պիւր քիմսէնէ, էախօտ պիւր չիլէթ վէ եա պանգա իլէ տէվալիլիլ բէսմիլէնին թամդալըլ էվրաթա էարըլմադը վէ բուլ վաղ օլունալու օլան բօլիլա վէ թիւճճար վէ էֆրաթա պէշինտէ միւթէտափիլ օլան սայիլ սէնէտաթը քէշիտէ վէ էաղալուլ վէ ճիրօ վէ թէալիլն վէ քէնտի վէ եա ալիլիլ հիւքմիլնտէ թահիլ իթմէթի մէմուա տըր :

Պու մէմուալիլն իթիլաթընտա հարէթէթ իտէնէր, կէրէթ մէմուրիլնտէն օլուն վէ կէրէթ էֆրաթը նաաթան օլուն, սէնէտին հաթիլ օլունալու մէպլաղըն, բէսմի նիդաֆաֆաթինտէն պաղա, էիւզաթէ իւլի հիւքաթը իլէ ճէզալի նադաթի տալիլ վիլէնէթ տըր :

27. — Իշպու նիդաֆաֆա մահէլաթընա թէվիլաթ, թամդալը քէաղըտա էարըլմադը վէ բուլլաթըլ քէաղըտա էարըլմադը վէ ալընալ սաթըլմաթն գալիլիլնէթի օլան բօլիլա վէ պօնօ վէ էմր վէ հէվալէ սէնէտիլ վէ թիւճճարալէթինտէ միւթէտափիլ օլան սայիլ էվրաթըն վաթէլիլ հալուլ իթմէքսիլին վէ ճիրօ օլունալու իւզէրինէ բուլ էարըլաթըլմադ ճալիլ օլուն, ֆաթաթ պու սուրէթաթէ նիդաթէն էարըլաթըլմադ լաղըմ կէլէն բուլլան իւլ գալթ տիլնէթիլնտէ օլան բուլ վաղ օլունաֆա ֆաթ տըր :

Վէ էկէր վաթէթի հալուլ իթմէլ վէ եախօտ ճիրօ օլունալու իսէ, օսթուրըննտա մատաթէ հիւքմիլնտէ հաթիլ օլունալու մէպլաղ իւզէրինտէն բէսմի իլէ էիւզաթէ իւլի մըգաթաթէ ճէզալի նադաթի ալընաֆա ֆաթ տըր :

28. — Տէրէճէյի նիդաթիլնտէն տուն վարադաեա էարըլմըլ վէ եախօտ տէրէճէյի նիդաթիլնտէն էքսիլը բուլ էարըլաթըլմըլ օլան սէնէտաթըն նոգաթըն նէ մըգաթա իսէ իւզալ իթարիլաթաթէն սօնա, ճէզալի նադաթիլն էարըլմըլ նոգաթըն իւզէրինէ ալընաֆա ֆաթ տըր :

29. — Մալիլէ էվրաթը սահիլէ վէ թամդա վէ բուլ էարալնալը վէ պիլէթէ սաթալաթ վէ սիլմէյէ սայ իտէնէր հաղըլմա ճէզա գալուլնտէն հիւքմիլնտէն էիւզ գըլմէթա օսթուրըննտա մատաթէն ֆըլըրաթի էվլէլիլիլ հիւքմիլնտէ օն սէնէտէն զիլաթէ օլունալու իւզըլէ մուվաղաթ քիլէթ էախօտ գալէա պէնտիլ ճէզաթը ինքա օլունալու : Վէ պիլէթէթ միւթաթմէլ բուլ գալլանալաթ, մատաթիլ մէգթիլնտէն ֆըլըրաթի ալիլիլիլ հիւքմիլնտէ իւլ սէնէ հաթա օլունալաթ :

ԽԱՄԻՍ

30. — Բէսմի թամդա իտաթիլ մախաթէթի բուսաթմաթ էմաթէթիլնտէն թահիլնտէն թահիլնտէ թալէթիլնտէ օլուն, թամդալըլ էվրաթ վէ թամդա իլէ բուլլաթըն Տէրի ստաթէթաթ վէ կէրէթ թալաթաթա նէլէլէրաթ պուլունաֆաթը իտաթիլ մախաթէթի թարաֆընտան գաղթաթաթ վաթթաթը իլէ իլան օլունաֆա, վէ պու ուսուլուն հէնուլ ինքա օլունալու մահէլիլնտէն թամդիմ օլունալու էվրաթ ու սէնէտաթ հաղըլմա օն իւլիլնտէ մատաթէ մուհիլիննէ մուամէլէ օլունաֆա ֆաթ տըր :

Շէվիլ 11 սէնէ 1290
Թըրքիլն տանի 50 սէնէ 1289

ՏԵՐԵՆ ՆԻ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՆԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս. Ղ. ՊԱՏՅՈՂԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ԵՆԱՌԳԻՆԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԱՆԱՅԱՐԻ ԲԻԷ 12.